

Nr 31.

Ankom till riksdagens kansli den 14 februari 1936 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till byggnadsarbeten, avseende kommunikationsdepartementets verksamhetsområde.

(4:e avd.)

1:o) **Nybyggnad för Kungl. Maj:ts kansli.** I den till riksdagen avlåtna, den 3 januari 1936 dagtecknade propositionen, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1936/1937 har Kungl. Maj:t (punkt 43, sid. 114 och 115, av det vid propositionen under rubrik »Utgifter för kapitalökning. Bil. 4» fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag) föreslagit riksdagen att *dels* till nybyggnad för Kungl. Maj:ts kansli för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 125,000 kronor; *dels ock* medgiva, att till samma ändamål må av fonden för anordnande av lokaler för statens ämbetsverk i huvudstaden användas ett belopp av 300,000 kronor.

Totalkostnaden för ifrågavarande byggnadsföretag, vilken enligt de senaste preliminära beräkningarna uppskattats till 5,330,000 kronor, torde, enligt vad byggnadsstyrelsen meddelat, i verkligheten minskas med 200,000 kronor till 5,130,000 kronor. Då hittills till styrelsens förfogande för ändamålet ställts tillhoppa 4,705,000 kronor, erfordras till byggnadsföretaget, som beräknas bli i sin helhet färdigt i början av år 1937, ytterligare ett belopp av 425,000 kronor. Härför kan täckning beredas ur fonden för anordnande av lokaler för statens ämbetsverk i huvudstaden till ett belopp av 300,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

- a) till *nybyggnad för Kungl. Maj:ts kansli* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 125,000 kronor;
- b) medgiva, att till samma ändamål må av fonden för anordnande av lokaler för statens ämbetsverk i huvudstaden användas ett belopp av 300,000 kronor.

2:o) **Beredande av utvidgade lokaler åt generaltullstyrelsen m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 44, sid. 115 och 116) föreslagit riksdagen att av det utav 1934 års riksdag till beredande av utvidgade lokaler åt generaltullstyrelsen

m. m. beviljade beloppet av 2,312,000 kronor för budgetåret 1936/1937 såsom reservationsanslag anvisa 215,000 kronor.

Kostnaderna för ifrågavarande företags genomförande hava beräknats på följande sätt:

Inlösen från Stockholms stad av fastigheterna nr 3 och 7 i kvarteret Argus.....	kronor	1,147,000
Förvärv av fastigheterna nr 1 och 2 i kvarteret Argus....	»	155,000
Byggnadskostnader, grundförstärkningar, inredningar m. m.	»	781,000
Ledningsarbeten	»	118,000
Oförutsedda utgifter, ritningar, kontroll och administration	»	111,000
		Summa kronor 2,312,000.

Till företaget hava hittills anvisats tillhopa 950,000 kronor. I detta belopp ingår köpeskillingen för fastigheterna nr 1 och 2 i kvarteret Argus med 155,000 kronor, medan återstoden, 795,000 kronor, hänför sig till förberedande arbeten, ritningar m. m. samt till byggnads- och ledningsarbeten.

Nu äskas de för de resterande byggnadskostnaderna erforderliga medlen, 215,000 kronor.

Utskottet. Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer, att riksdagen må av det utav 1934 års riksdag till *bere-dande av utvidgade lokaler åt generaltullstyrelsen m. m.* beviljade beloppet av 2,312,000 kronor för budgetåret 1936/1937 såsom reservationsanslag anvisa 215,000 kronor.

3:o) **Ny värmeledning i fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad i Stockholm.** Kungl. Maj:t har (punkt 45, sid. 116 och 117) föreslagit riksdagen att till ny värmeledning i fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad i Stockholm för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 24,000 kronor.

Kostnaderna för ifrågavarande värmeledningsanläggnings utförande hava beräknats till 101,000 kronor. Härav hava hittills anvisats sammanlagt 77,000 kronor. Nu begäres anvisande av resterande anslagsbelopp eller 24,000 kronor.

Utskottet. Utskottet, som ej funnit anledning till erinran emot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer, att riksdagen må till *ny värmeledning i fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad i Stockholm* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 24,000 kronor.

4:o) **Inredning av portvaktsbostad m. m. i huset nr 7 Birgerjarlsgatan i Stockholm.** Kungl. Majt har (punkt 46, sid 117—121) föreslagit riksdagen

att till inredning av portvaktsbostad m. m. i huset nr 7 Birgerjarlsgatan i Stockholm för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 17,500 kronor.

Ifrågavarande förslag är föranlett av att den nuvarande portvaktsbostaden i huset nr 7 Birgerjarlsgatan (där marinstaben har sina lokaler) befunnits icke fylla minimifordringarna enligt hälsovårdsstadgan å en sund bostadslägenhet. Förslaget avser, förutom inredning av ny portvaktslägenhet, omändring av en fyra trappor upp i samma hus belägen vaktmästarbostad till ämbetsrum såsom ersättning för de utrymmen, som skulle tagas i anspråk för portvaktsbostaden. Kostnaderna för de föreslagna arbetena hava beräknats till sammanlagt 17,500 kronor, varav 14,500 kronor belöpa å inredningen av den nya portvaktslägenheten.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *inredning av portvaktsbostad m. m. i huset nr 7 Birgerjarlsgatan i Stockholm* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 17,500 kronor.

5:o) **Nybyggnad för statens väginstitut.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, sid. 121) angående anslag till nybyggnad för statens väginstitut — i vilket avseende särskild proposition förebådats — kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket härigenom

anmäles.

6:o) **Anordnande av lokaler för länsarkitekten i Nyköping m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 48, sid. 121—123) föreslagit riksdagen att till anordnande av lokaler för länsarkitekten i Nyköping m. m. för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 16,500 kronor.

Föreliggande framställning avser att bereda den i Nyköping placerade länsarkitekten erforderliga tjänstelokaler. Enligt nu framlagt förslag skulle en för närvarande till chaufförsbostad inredd lägenhet å länsresidensets vind — enligt uppgift ingående i landshövdingens förmåner — jämte en mindre del av ett för länsstyrelsens bokförråd disponerat utrymme tagas i anspråk för ändamålet. Kostnaderna härför hava beräknats till 14,500 kronor, vartill komma ytterligare 2,000 kronor avseende kostnaden för i samband med förslagets genomförande erforderliga inredningsarbeten i det kvarblivande bokförrådsrummet.

I ärendet väckt fråga om beredande av kompensation åt landshövdingen för den minskning i förmåner, som kan uppkomma genom att berörda chaufförsbostad tages i anspråk för nu avsett ändamål, har av departementschefen befunnits böra efter utredning sedermera upptagas till prövning.

Utskottet. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag.
Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *anordnande av lokaler för länsarkitekten i Nyköping m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 16,500 kronor.

7:o) **Beredande av utvidgade lokaler åt länsstyrelsen i Kalmar län.** Kungl. Maj:t har (punkt 49, sid. 124—128) föreslagit riksdagen att till beredande av utvidgade lokaler åt länsstyrelsen i Kalmar län för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 78,000 kronor.

Ifrågarvarande förslag avser att bereda länsstyrelsen utvidgade lokaler, bland annat genom inredning av nytt tjänsterum för landsfogden, och att inom landstatshuset förlägga dels vägingenjörrens expedition, för vilken för närvarande lokal förhyres på annat håll, och dels kontor åt den biträdande länsarkitekt, som enligt omorganisationen av länsarkitektsinstitutionen för framtiden blir stationerad inom Kalmar län. Angivna lokalbehov skulle enligt nu framlagda förslag tillgodoses genom ianspråktagande för ändamålet av landstatshusets nuvarande vind, vilken härvid skulle inredas i sin helhet. Kostnaderna för förslaget genomförande hava beräknats till 78,000 kronor.

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts förevarande förslag ej givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *beredande av utvidgade lokaler åt länsstyrelsen i Kalmar län* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 78,000 kronor.

8:o) **Beredande av lokaler för den biträdande länsarkitekten i Kristianstad m. m.** I enlighet med Kungl. Ma:ts förslag (punkt 50, sid. 128—130), som avser inredande å vinden i den nuvarande residensbyggnaden i Kristianstad av, bland annat, lokaler för den biträdande länsarkitekten därstädes, hemställer utskottet.

att riksdagen må till *beredande av lokaler för den biträdande länsarkitekten i Kristianstad m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

9:o) **Nybyggnad för lantmäterikontoret i Gävleborgs län.** Kungl. Maj:t har (punkt 51, sid. 130—133) föreslagit riksdagen att till nybyggnad för lantmäterikontoret i Gävleborgs län för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 145,000 kronor.

I skrivelse den 11 mars 1935, nr 72, anmälde riksdagen, att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (utgifter för kapitalökning, bil. 3, punkt 50)

för budgetåret 1935/1936 anvisat ett reservationsanslag av 50,000 kronor till nybyggnad för lantmäterikontoret i Gävleborgs län. Ifrågavarande byggnad avsågs att uppföras å en tomt inom kvarteret Hövdingen i Gävle, vilken tomt förutsattes bliva kostnadsfritt upplåten av Gävle stad, och beräknades draga en sammanlagd kostnad av 195,000 kronor.

Sedermera har förslag uppkommit om förläggande av lantmäterikontorets lokaler till den s. k. södra järnvägsstationen i Gävle, vilken i samband med Ostkustbanans inlösen till staten nedlagts och vars lokaler för närvarande stå utan användning.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

Av den i ärendet förebragta utredningen framgår, att det av järnvägsstyrelsen väckta förslaget om förläggande av lantmäterikontorets i Gävleborgs län lokaler till den s. k. södra järnvägsstationen i Gävle icke är ur lantmäterikontorets synpunkt i allo tillfredsställande. Den kostnadsminskning, som nyssnämnda förslag skulle innebära i förhållande till det tidigare förordade, synes mig icke vara av den betydighet, att det nya förslaget i allt fall bör tagas i närmare övervägande. Jag finner sålunda i likhet med byggnadsstyrelsen någon ändring i statsmakternas tidigare beslut i byggnadsfrågan icke böra ske.

Då det synes kunna antagas, att Gävle stad inom den närmaste framtiden kommer att fatta slutligt beslut rörande de närmare villkoren för ett kostnadsfritt upplåtande av den för nybyggnaden avsedda tomten inom kvarteret Hövdingen, torde redan nu återstoden, 145,000 kronor, av det för byggnadsföretaget erforderliga beloppet böra äskas.

Av utredningen framgår, att den s. k. södra järnvägsstationen i Gävle icke lämpligen kan tagas i anspråk för inredning av lokaler för lantmäterikontoret i Gävleborgs län. Utskottet förordar därför, att nybyggnad för lantmäterikontoret nu utföres i huvudsaklig överensstämmelse med det av 1935 års riksdag godkända förslaget för en kostnad av 195,000 kronor, därvid tomt skulle ställas till förfogande av Gävle stad.

Utskottet.

Av angivna belopp hava 50,000 kronor anvisats för innevarande budgetår. Med tillstyrkande, att återstoden, 145,000 kronor, nu anvisas, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *nybyggnad för lantmäterikontoret i Gävleborgs län* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 145,000 kronor.

10:o) **Till- och ombyggnad av landsstatshuset i Härnösand.** Kungl. Maj:t har (punkt 52, sid. 133—137) föreslagit riksdagen att för till- och ombyggnad av landsstatshuset i Härnösand för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 120,000 kronor.

Av den i ärendet förebragta utredningen framgår, att de tjänstelokaler, som av länsstyrelsen i Västernorrlands län för närvarande disponeras, icke äro tillfyllest för länsstyrelsens ordinära behov av utrymme. En av länsstyrelsen härom lämnad redogörelse, vilken vitsordats av byggnadsstyrelsen,

ger vid handen, att länsstyrelsen, efter ianspråktagandet av den flygelbyggnad på landsstatshusets tomt, som på initiativ av statens organisationsnämnd kom till stånd, fortfarande är i behov av ytterligare 15 till 20 tjänsterum.

Genom det nu föreslagna, av byggnadsstyrelsen förordade byggnadsföretaget, som innebär en utbyggnad av landsstatshusets båda flyglar mot Pumpbacksgatan och dessas sammanbyggande medelst en huslänga utmed denna gata, skulle vinnas utrymme för 15 nya rum. Det ytterligare lokalbehovet skulle fyllas genom inredande av 4 nya rum i den östra flygelns vind.

Förslagets genomförande har beräknats draga en kostnad av 267,000 kronor. Av nämnda belopp, i vilket ingå 16,000 kronor för utökning av panncentralen och anknytande till stadens avloppsnät av landsstatshusets avloppsledningar, skulle nu 120,000 kronor anvisas.

Utskottet. Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit hemställer utskottet,

att riksdagen må för till- och ombyggnad av landsstatshuset i Härnösand för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 120,000 kronor.

11:o) **Tillbyggnad av lantmäterikontorshuset i Umeå.** Kungl. Maj:t har (punkt 53, sid. 137—141) föreslagit riksdagen att för tillbyggnad av lantmäterikontorshuset i Umeå för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 72,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1935 har länsstyrelsen i Västerbottens län, under erinran att lokal skulle beredas länsarkitekten i länet, hemställt om åtgärd i syfte att sådan lokal skulle kunna erhållas i lantmäterikontoret. Här om har länsstyrelsen i nämnda skrivelse anfört:

Såsom förutsatts i propositionen angående länsarkitektorganisationen kunde länsstyrelsen icke inom landsstatshuset bereda plats för länsarkitekten och övriga till organisationen hörande befattningshavare, varför länsstyrelsen hade gått i författning om förhyrande av lokal. För ändamålet lämplig kontorslokal, omfattande minst tre rum jämte arkivutrymmen, skulle emellertid med i Umeå gällande hyrespriser antagligen komma att draga en kostnad av åtminstone 2,000 kronor. Länsstyrelsen funne denna utgift dryg och hade övervägt möjligheten att nedbringa statsverkets kostnader. Därvid hade länsstyrelsen tänkt sig såsom en god lösning, att länsarkitekten skulle kunna beredas lokaler i en tillbyggnad till det mitt emot länsresidenset belägna lantmäterikontoret. Enligt vad länsstyrelsen inhämtat förefunnes nämligen behov av ökade arkivutrymmen för lantmäterikontoret, och det syntes ej heller dröja synnerligen länge, innan behovet av vidgat utrymme för kontorets expeditiionslokaler skulle göra sig allvarligt påmint. Verkställdes en tillbyggnad till lantmäterikontoret i två våningars höjd med fyra rum i vardera våningen, varav till en början tre i den ena våningen jämte nödigt arkivutrymme i källaren finge disponeras för länsarkitektens räkning — en tillbyggnad

vilken enligt sakkunnig person kunde beräknas kosta 40,000 à 45,000 kronor — skulle båda lokalfrågorna vara tillfredsställande lösta för en kostnadssumma, som icke väsentligt överstege det kapitaliserade värdet å hyresutlägget för lokal till länsarkitektexpeditionen.

Enligt ett av byggnadsstyrelsen, lantmäteristyrelsen och länsstyrelsen tillstyrkt och jämväl av departementschefen förordat förslag (alternativ I) skulle lantmäterikontorets och länsarkitektens lokalbehov tillgodoses genom att den västra delen av lantmäterikontorsbyggnaden utbygges med en flygel mot norr, upptagande en byggnadsyta av 7.5×15 meter och omfattande källarvåning och två övervåningar. På grund av markens beskaffenhet måste en bottenplatta av betong läggas på frostfritt djup under marken i likhet med den i den befintliga byggnaden genomförda konstruktionen. Häröver anordnas ett källarutrymme, vilket utrymme tillsvidare endast vore avsett för magasinering av arkivalier och icke till arkiv, vari arbete kan bedrivas. Sådant arkiv inredes i stället i bottenvåningen dels för lantmäterikontoret (63 kvadratmeter) och dels för länsarkitekten (16 kvadratmeter). Det senare arkivutrymmet står genom en inre trappa i förbindelse med länsarkitektens kontorslokaler i våningen 1 trappa upp, vilka omfatta fyra rum med väntrum, kapprum och toalett samt hava en sammanlagd golvyta av omkring 85 kvadratmeter.

Kostnaderna för alternativ I hava beräknats till 72,000 kronor. Till följd bland annat av grundens beskaffenhet har det av byggnadsstyrelsen ej ansetts möjligt att åstadkomma den av länsstyrelsen och överlantmätaren avsedda tillbyggnaden för den kostnad, som länsstyrelsen angivit.

För att nedbringa kostnaderna hade emellertid byggnadsstyrelsen utarbetat ett såsom alternativ II betecknat förslag, som avsåg en annan lösning av förevarande lokalfrågor. Enligt detta förslag, vars genomförande skulle draga en kostnad av 58,000 kronor, gaves källarvåningen sådan höjd, att tillräcklig belysning erhöles för inredande där av ett ändamålsenligt arkivutrymme. Länsarkitektens lokaler förlades med oförändrad plananordning till en förhöjd bottenvåning. Detta förslag har emellertid, särskilt med tanke på framtida ökade lokalbehov, befunnits vara mindre ändamålsenligt.

Av utredningen i ärendet framgår, att här föreliggande lokalbehov för länsarkitekten och lantmäterikontoret lämpligen bör lösas genom en tillbyggnad å det mitt emot länsresidenset belägna lantmäterikontoret.

Trots den kostnadsökning å 14,000 kronor, som det större byggnadsalternativet innebär, torde detsamma vara att föredraga med hänsyn till de betydligt utökade lokalutrymmen som därigenom vinnas.

Med tillstyrkande alltså av Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må för *tillbyggnad till lantmäterikontorshuset i Umeå* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 72,000 kronor.

Utskottet.

I fråga om sättet för beredande av täckning m. m. beträffande de i detta utlåtande tillstyrkta anslagen kommer utskottet att framdeles avgiva yttrande.

Stockholm den 14 februari 1936.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Nilsson* i Gränebo, *Svensson* i Kompersmåla, *Asplund*, *Borell*, *Wallis*, *Gustafsson* i Benestad, *Jonsson* i Lycksele, *Tham*, *Lindström*, *Johanson* i Faleberg, *Larsson* i Varberg och *Magnusson*, samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Magnusson* i Skövde, *Strindlund*, *Törnkvist* i Karlskrona, *Holmgren*, *Jeppsson*, *Andersson* i Höör, *Ward*, *Norling*, *Isacsson*, *Aronson* och *Andersson* i Ovanmyra.

Reservation

av herrar *Svensson* i Kompersmåla, *Johanson* i Faleberg, *Magnusson* i Skövde, *Holmgren* och *Aronson*, vilka beträffande punkten 11:o) (lantmäterikontorshuset i Umeå) ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»De nuvarande för lantmäterikontoret i Umeå åren 1923—1924 uppförda lokalerna synas med förståndigt utnyttjande av befintliga utrymmen vara tillräckliga för sitt ursprungliga ändamål under en avsevärd tid framåt. Över huvud har utskottet ej funnit sig kunna tillstyrka, att en tillbyggnad nu verkställs. För länsarkitekten torde otvivelaktigt lämpliga lokaler kunna förhyras för belopp, understigande skälig ränta och kostnaden för underhåll av de för denne avsedda lokalerna inom den föreslagna tillbyggnaden.

Under återopande härav får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande förslag ej må av riksdagen bifallas.»
